

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. gen. broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
27684

~~XXXXXXXXXX~~

Egz. Nr 1

płk dypl. Marian JANKOWSKI

Temat: PRACA SZTABU PUŁKU W NATARCIU
(Skrypt wykładu)

27684

REMBERTOW

LISTOPAD

1961

4-8

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

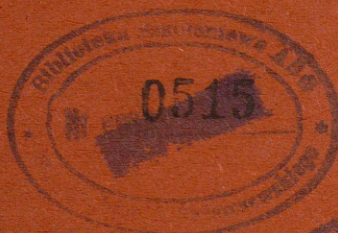
~~XXXXXXXXXX~~

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
27684

Egz. Nr **1**

plk dypl. Marian JANKOWSKI

Temat: PRACA SZTABU PUŁKU W NATARCIU
(Skrypt wykładu)

27684

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im.gen.broni K.Swierczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGOLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Swierczewskiego

27684

egz.nr..... 1

Que klas. frst 12357

Płk dypl. Marian JANKOWSKI

Temat: PRACA SZTABU PULKU W NATARCIU

REMBERTOW

listopad

1961 r.

ZATWIERDZAM
ZCA SZEFA KATEDRY TO i SZT. OPER.

~~_____~~
egz.nr...

płk dypl. prof. Jan KURNIEWICZ

PLAN SKRYPTU

Temat: Praca sztabu pułku w natarciu.

Zagadnienia:

- I. Wpływ nowych warunków walki na sposób dowodzenia i pracę sztabów.
- II. Praca sztabu pułku w zakresie oceny położenia przed powzięciem decyzji przez dowódcę pułku.
  1. Zapoznanie sztabu pułku z otrzymanym zadaniem.
  2. Ocena położenia przeprowadzana przez sztab pułku.
    - a/ Cel i zakres oceny położenia;
    - b/ ocena położenia przeprowadzana przez st. pomocnika szefa sztabu d/s rozpoznania;
    - c/ ocena położenia przeprowadzana przez st. pomocnika szefa sztabu d/s operacyjnych;
    - d/ ocena położenia i propozycja decyzji szefa sztabu pułku;
    - e/ organizacja i zabezpieczenie rekonesansu dowódcy.
- III. Praca sztabu pułku w zakresie planowania walki po powzięciu decyzji przez dowódcę pułku.
  1. Zakres i formy opracowania decyzji dowódcy pułku i doprowadzenie jej do wojsk.
  2. Organizacja i planowanie zabezpieczenia bojowego działań.
  3. Zabezpieczenie organizacji współdziałania i udział w nim oficerów sztabu pułku.
- IV. Organizacja punktów dowodzenia.
- V. Praca sztabu pułku podczas prowadzenia natarcia.
  1. Zbieranie i opracowanie danych o położeniu wojsk własnych i nieprzyjaciela.
  2. Pomoc sztabu pułku dowódcy w powzięciu decyzji oraz przekazywanie zarządzeń do wojsk.
  3. Praca sztabu pułku podczas ataku i rozwijanie natarcia.

4. Praca sztabu pułku w zakresie zabezpieczenia wprowadzenia do walki drugiego rzutu pułku.
5. Praca sztabu pułku w zakresie organizacji odparcia kontrataków nieprzyjaciela.
6. Praca sztabu pułku podczas organizacji i prowadzenia pościgu.

Praca sztabu pułku w natarciu.

I. Wpływ nowych warunków walki na sposób dowodzenia i pracę sztabu.

Charakter przyszłych działań bojowych wywiera poważny wpływ na system i organizację dowodzenia wojskami na metody i styl pracy dowódców i sztabów oraz stawia wysokie wymagania w dziedzinie ich umiejętności organizowania i kierowania działaniami bojowymi wojsk. Charakterystyczną cechą przyszłych działań bojowych będzie prawdopodobnie systematyczne zmniejszenie się ilości czasu na planowanie i organizację tych działań. Tak ^{więc} czynnik czasu będzie decydująco wpływał na metodę, styl i treść pracy dowódców i sztabów.

Czas na organizację działań będzie często liczony nie w dobach a w godzinach. Z uwagi na ciągłość działań bojowych jeszcze bardziej skomplikuje się praca sztabów, bowiem będą one musiały zarówno kierować aktualnymi działaniami wojsk jak i planować i organizować nowe działania wojsk. Będzie to szczególnie komplikować pracę sztabu pułku ze względu na skomplikowaną jego obsadę. W takich warunkach dowodzenie koncentrować się będzie przede wszystkim na stałym zbieraniu danych o położeniu wojsk na polu walki, szybkim pobieraniu decyzji i doprowadzeniu na czas do wojsk zadań stawianych przez dowódcę.

Organizacja współdziałania będzie ściśle powiązana z całokształtem pracy dowódcy i sztabu w zakresie przygotowania i prowadzenia walki. Główne jej elementy zostaną wplecione i ściśle powiązane z wydawanymi przez dowódcę pułku zadaniami.

Główny wysiłek pracy sztabu skupiony będzie przede wszystkim na takich zagadnieniach jak: szybkie doprowadzenie decyzji do wojsk, udzielenie pomocy oddziałom, prowadzenie kontroli właściwego przygotowania do oczekującego wojska działania oraz zabezpieczenie realizacji decyzji dowódcy pułku.

Biorąc powyższe pod uwagę można stwierdzić, że dotychczasowe metody wypracowywania decyzji i cały tok pracy nad jej zabezpieczeniem ulegać będą stałym zmianom w sensie maksymalnego uproszczenia pracy i wykluczenia wszelkiej szablonowości w metodzie i stylu pracy sztabu

zarówno w całości jak i poszczególnych oficerów sztabu.

II. Praca sztabu pułku w zakresie oceny położenia przed powzięciem decyzji przez dowódcę pułku.

Warunki w jakich pułk przechodzi do natarcia oraz charakter działań wojsk w toku walki wywierają decydujący wpływ na organizację dowodzenia a tym samym na metody i treść pracy sztabu. W wypadku, gdy pułk przechodzi do natarcia z obrony względnie gdy nowe zadanie do natarcia jest kontynuacją uprzednio wykonywanego zadania sztab pułku posiada w zasadzie wiele zagadnień koniecznych do powzięcia decyzji przez dowódcę a mianowicie:

- stan i położenie wojsk pułku;
- aktualne gęstości i stosunek sił na kierunku działania pułku;
- dane o terenie, w którym działa dotychczas pułk.

W sztabie pułku ponadto winny być zawczasu opracowane wzory dokumentów, wykresów i grafików, wyliczenia i kalkulacje dotyczące przesunięć wojsk i norm zabezpieczenia materiałowego oraz innych pomocniczych dokumentów. Przekazanie pułkowi nowego zadania może być awizowane przez sztab dywizji /zarządzenie przygotowawcze na piśmie względnie przez techniczne środki łączności/.

W związku z tym szef sztabu pułku po otrzymaniu zawiadomienia o nowym zadaniu pułku winien zarządzić w sztabie pułku pogotówie sztabowe i przygotować sztab do przyjęcia nowego zadania.

1. Zapoznanie sztabu z zadaniem pułku do natarcia:

Zadanie bojowe do natarcia dowódca pułku może otrzymać z dywizji:

- ustnie na SD dywizji lub pułku;
- pisemnie w formie rozkazu bojowego sztabu dywizji, lub przekazanego przez techniczne środki łączności.

Wymienione warunki otrzymania zadania bojowego mają wpływ na sposób organizacji zapoznania sztabu z oczekującym pułk zadaniem.

W wypadku, gdy dowódca pułku otrzymał zadanie w sztabie dywizji, sztab pułku z zadaniem bojowym zapoznaje oficer sztabu /zazwyczaj st.pom. szefa sztabu/ d/s oper./., który był razem z dowódcą pułku w dywizji.

W wypadku, gdy zadanie stawiane jest w sztabie pułku poprzez oficera kierunkowego lub oficera sztabu dywizji najcelowiej jest przyjmować to zadanie w obecności wszystkich oficerów sztabu pułku.

W trzecim wypadku gdy zadanie z dywizji jest przekazane w formie pisemnej po zapoznaniu się dowódcy pułku z zadaniem szef sztabu osobiście, względnie wyznaczony oficer, zapoznaje oficerów sztabu pułku z otrzymanym zadaniem. We wszystkich wyżej wymienionych wypadkach do obowiązku sztabu pułku należy narysować zadanie bojowe na mapie dowódcy pułku, aby mógł on wypracować zamiar walki.

W wypracowaniu zamiaru walki przez dowódcę pułku bierze zazwyczaj udział szef sztabu pułku, który jednocześnie przedkłada dowódcy projekt kalkulacji czasu na przedsięwzięcia związane z planowaniem i organizacją walki. Po ogłoszeniu przez dowódcę zamiaru walki i wydaniu przez niego lub szefa sztabu niezbędnych wytycznych odnośnie przekazania podwładnym zarządzeń przygotowawczych oraz przygotowania danych do powzięcia decyzji, oficerowie sztabu przystępują do opracowania i wydania zarządzeń przygotowawczych oraz do oceny położenia /rozpada się ona na określone zagadnienia w zależności od czynności i wykonywanych funkcji poszczególnych oficerów sztabu pułku/

2. Ocena położenia przeprowadzona przez sztab pułku.

a/ Cel i zakres oceny położenia.

Ocena położenia przeprowadzana przez sztab pułku winna doprowadzić do:

- określenia możliwości nieprzyjaciela /głównie obronnych/;
- określenia możliwości działania wojsk własnych;
- zaproponowania decyzji dowódcy pułku;

Odpowiedzi na pierwsze zagadnienie winien udzielić st.pom. szefa sztabu d/s rozp. pułku, na drugie st.pom. szefa sztabu pułku do spraw operacyjnych wraz z^o swoim pomocnikiem. Propozycja decyzji jest przywilejem szefa sztabu pułku, który zgodnie z regulaminem jest tylko i wyłącznie do tego uprawniony. Przeprowadzona ocena położenia przez sztab jest podstawą do przedstawienia danych dla dowódcy celem powzięcia przez niego decyzji do natarcia oraz równocześnie niezbędnym czynnikiem i wstępną fazą do planowania i organizacji natarcia przez sztab pułku /po powzięciu decyzji/.

W wypadku organizacji natarcia pułku z podejścia, zwiększa się wydatnie zakres pracy oficerów sztabu w^o zakresie oceny położenia, bowiem oprócz zagadnień związanych z decyzją, sztab powinien pomóc dowódcy w rozstrzygnięciu szeregu dodatkowych problemów, wynikających z tego sposobu natarcia a mianowicie: przeprowadzić rekonesans rejonu wyjściowego, narzucić od rejonu wyjściowego, do rubieży rozwinięcia, ustalić i uzgodnić sposób przekraczania ugrupowania broniących się wojsk oraz określić

sposób rozwinięcia wojsk w konkretnym terenie.

Oficerowie sztabu ocenę położenia przeprowadzają z reguły z mapy, opracowując swoje wnioski graficznie na mapach i uzupełniając je odpowiednimi niezbędnymi kalkulacjami gęstości, stosunkiem sił i innymi notatkami.

Graficzne ujęcie niezbędnych danych znacznie skraca czas na ich opracowanie, jest bardziej przejrzyste, pozwala szybko zrozumieć całokształt zagadnień i wyodrębnić najważniejsze z nich.

Kolejność i sposób przedstawienia dowódcy danych pułku zależą od metody jego pracy i czasu. Dowódca może wysłuchiwać pełnej oceny /danych/ poszczególnych oficera sztabu, wysłuchiwać w pełnym rozmiarze tylko niektórych zagadnień /z góry określonych/ względnie zadawać tylko pytania na interesujące go zagadnienia.

Niezależnie jednak od przedstawionych metod pracy dowódcy pułku, oficerowie sztabu winni przeprowadzić pełną pracę położenia w zakresie ich obowiązującym i być w gotowości do udzielenia dowódcy odpowiedzi na każde zadane przez niego pytanie. Biorąc pod uwagę współczesne warunki pola walki można stwierdzić, że najcelowszą metodą wysłuchiwania danych w czasie oceny położenia jest metoda konkretnych pytań.

Skraca ona w znacznym stopniu czas przeznaczony na ocenę położenia i w zasadzie jest wystarczająca, by dowódca wyjaśnił sobie interesujące go zagadnienia.

Sposób organizacji pracy i szczegółowy zakres oceny położenia zależy przede wszystkim od czasu jaki^m sztab dysponuje. Na ocenę położenia sztab pułku może posiadać maksimum 2-3 godziny.

Oficerowie sztabu pułku podczas oceny położenia powinni współpracować między sobą oraz z szefem artylerii, szefami służb i kwatermistrzem.

Za organizację pracy w sztabie odpowiada szef sztabu pułku i dlatego powinien on zorganizować pracę oficerów sztabu w ten sposób, ażeby byli oni w stanie jak najdokładniej przeprowadzić ocenę położenia.

W toku oceny położenia sztab pułku może wydać batalionom zarządzenie przygotowawcze, celem zorganizowania równoległej pracy w sztabach batalionów i danie im w ten sposób więcej czasu na organizację działań bojowych. Zarządzenie przygotowawcze opracowuje pom. szefa sztabu d/s oper. na podstawie zamiaru i wytycznych dowódcy lub szefa sztabu. Zarządzenie przygotowawcze może być przekazane przez oficerów sztabu lub techniczne środki łączności.

b/ Ocena położenia przeprowadzona przez st.pomocnika szefa sztabu d/s rozpoznania.

Oceniając położenie st.pom. d/s rozp. winien uwzględnić takie zagadnienia jak:

- ogólna charakterystyka działań npla przed frontem własnych wojsk i sąsiadów /siły i środki wzmocnienia, ukompletowanie, grupowanie nowych sił, jego zdolność bojowa, nowe środki walki/;
- ugrupowanie wojsk npla na głębokość taktyczną /numeracja/ skład sił znajdujących się w pierwszym i drugim rzucie, obecność broni jądrowej i innych środków broni masowego rażenia, możliwości działania, rejon na którym npl skupia główny wysiłek obrony;
- gęstość taktyczna npla w piechocie, artylerii i czołgach przypadająca na km frontu w pasie natarcia pułku na całą głębokość zadania, na głównym i pomocniczym kierunku w walce o poszczególne rubieże. Możliwości zmiany gęstości npla w toku działań;
- charakter inżynierskiej rozbudowy npla, rozmieszczenie punktów oporu, system obrony przeciwpancernej, stopień przygotowania obrony pod względem OPbmar, system zapór inżynierskich;
- charakterystyka terenu z punktu widzenia dogodności do użycia sił i środków npla oraz możliwości manewru nimi, rozmieszczenie elementów ugrupowania bojowego i możliwości działania npla, możliwości manewru przeciwatomowego npla przed użyciem przez nasze wojska broni jądrowej i manewr po wykonaniu uderzeń dla zamknięcia powstałych luk.

Na podstawie przeprowadzonej oceny npla st.pom. d/s rozp. pułku winien sprecyzować i przedstawić dowódcy pułku:

- rejon głównego wysiłku obrony npla oraz najsłabsze miejsce w ugrupowaniu npla;
- prawdopodobny manewr odwodów pułkowych i dywizyjnych npla w toku walki;
- prawdopodobne działanie npla po wykonaniu na niego uderzeń jądrowych;
- możliwości użycia przez npla broni jądrowej i chemicznej;
- propozycje dotyczące użycia sił i środków rozpoznania.

c/ Ocena położenia przez starszego pomocnika szefa sztabu d/s oper.

St.pom.szefa sztabu d/s operac. w toku oceny położenia winien uwzględnić następujące zagadnienia:

- charakterystyka zadania bojowego pułku /miejsce i przeznaczenie pułku w ugrupowaniu dywizji, kierunek głównego uderzenia, wpływ szerokości pasa natarcia na ugrupowanie bojowe pułku, głębokość zadań, warunki prowadzenia działań i współdziałania z sąsiadami/;

- położenie wojsk własnych i środków wzmocnienia, ich stan i skład bojowy /wpływ tych czynników na ugrupowanie i zadanie bojowe/;
- możliwości ugrupowania sił pułku oraz gęstości i przewidywane stosunki sił w piechocie, artylerii i czołgach na całą głębokość oraz na kierunkach i rubieżach;
- sposób działania wojsk w rejonach planowanych wybuchów jądrowych i sposób wykorzystania skutków tych uderzeń /jeżeli posiada się wiadomości o użyciu broni jądrowej/;
- charakter terenu w pasie natarcia i wpływ jego na ugrupowanie i działanie wojsk;
- manewr przeciwtomowy w rejonie wyjściowym do natarcia;
- potrzeby i możliwości przegrupowania i luzowania wojsk względnie kalkulacja przesunięcia wojsk na rubież rozwinięcia o ile natarcie organizowane jest z podejścia;
- potrzeby w zabezpieczeniu bojowym /zwłaszcza w zakresie OPbmar/;
- organizacja dowodzenia i sposób zmiany punktów dowodzenia;
- kalkulacja czasu na organizację i przygotowanie działań.

Ocenę położenia i wnioski st.pom. szefa sztabu d/s oper. przygotowuje wspólnie ze swoim pomocnikiem oraz przy współpracy z^e st.pom. d/s rozpoznania, st.pom. d/s łączności, szefem artylerii i innymi szefami służb pułku.

W wypadku, jeżeli sztab dywizji poleci dowódcy pułku zaproponowanie uderzeń jądrowych w pasie natarcia pułku, wówczas do zadań st.pom. d/s oper. będzie ponadto należało przeprowadzenie analizy celu jądrowego. Analiza ta będzie dokonywana przy ~~własnej~~ ścisłej współpracy st.pom. szefa sztabu d/s rozp. i szefem służby chemicznej pułku. Sposób przeprowadzenia analizy celu jądrowego, zawarty jest w skrypcie: "Sposoby przeprowadzenia analizy celów jądrowych w wydziałach /oddziałach/ operacyjnych" nr bibl. 0120.

d/ Ocena położenia i propozycje decyzji szefa sztabu pułku.

Szef sztabu ocenia całokształt położenia w wyniku czego przygotowuje propozycje decyzji. Sposób przygotowania się szefa sztabu do złożenia propozycji decyzji może być różny i zależy od czasu i osobistej metody jego pracy.

Szef sztabu przygotowuje propozycje osobiście korzystając z materiałów przygotowanych przez oficerów sztabu pułku oraz wykorzystuje meldunki specjalistów, składane dowódcy pułku. W ten sposób ma on możliwość kontroli przebiegu pracy nad przygotowaniem danych dla dowódcy, tak

pod względem treści, jak i czasu.

Najczęściej spotykanym sposobem przygotowywania się szefa sztabu do sformułowania propozycji decyzji, jest przysłuchiwanie się składanym danym dowódcy pułku przez oficerów sztabu i szefów sztabów.

W propozycji decyzji szefa sztabu przedstawia dowódca:

- krótką ocenę położenia /o ile zażąda tego dowódca/;
- ogólny zamiar walki /odcinek przełamania, kierunek głównego uderzenia, ugrupowanie bojowe pułku/ i sposób wykorzystania skutków uderzeń jądrowych;
- zadania batalionów odwodów specjalnych oraz podział sił i środków;
- organizację dowodzenia i łączności;
- ważniejsze przedsięwzięcia w zakresie zabezpieczenia bojowego i materiałowo-technicznego;
- propozycje przegrupowania względnie przesunięcia wojsk /o ile zachodzi taka konieczność/.

Propozycja decyzji może zawierać ponadto inne zagadnienia w zależności od położenia bojowego wojsk. Nie mniej jednak szef sztabu nie powinien zbyt pochopnie rozstrzygać się w ocenie położenia, musi on zwrócić uwagę na podstawowe zagadnienia, posiadające zasadnicze znaczenie w ustaleniu koncepcji przygotowania i prowadzenia natarcia. Przedstawienie przez szefa sztabu propozycji decyzji nosi zazwyczaj charakter wspólnej rozmowy z dowódcą pułku.

a/ Organizacja i zabezpieczenie rekonesansu dowódcy.

Jeżeli w okresie organizacji natarcia, dowódca pułku przewiduje przeprowadzenie rekonesansu w terenie, to do obowiązków sztabu pułku należy jego odpowiednie zabezpieczenie. Rekonesans dowódca pułku może przeprowadzić różną metodą i w różnym czasie w zależności od położenia bojowego wojsk, czasu otrzymania zadania, czasu na organizację natarcia oraz konkretnych potrzeb skonfrontowania w terenie wniosków wyciągniętych na podstawie mapy.

Na podstawie wytycznych dowódcy względnie szefa sztabu pułku st.pom.

d/s operacyjnych opracowuje na mapie roboczej plan pracy dowódcy podczas rekonesansu. W planie tym ujmuje się: termin i czas przeprowadzenia rekonesansu, skład grupy rekonesansowej, ilości i miejsca punktów pracy oraz zagadnienia jakie będą rozpatrywane na poszczególnych punktach pracy.

W celu zabezpieczenia rekonesansu dowódcy, sztab pułku powiadamia uczestników rekonesansu gdzie mają przybyć i kiedy, wybiera marszruty, zabezpiecza łączność między punktami a stanowiskiem dowodzenia

oraz zapewnia środki transportowe dla grupy rekonesansowej.

Ochronę grupy rekonesansowej organizuje się siłami i środkami tych pododdziałów na odcinku których prowadzony jest rekonesans. Dlatego uprzednio wyznaczony oficer sztabu pułku uzgadnia z zainteresowanymi sztabami zagadnienia związane z ubezpieczeniem grupy rekonesansowej.

Rozpoznanie przejść z jednego punktu pracy na drugi i zorganizowanie obserwacji na punktach pracy, powierza się zazwyczaj st.pom. szefa sztabu d/s rozp. pułku, który jednocześnie może spełniać rolę przewodnika w toku prowadzenia rekonesansu przez dowódcę.

W rekonesansie dowódcy pułku ze sztabu pułku mogą brać udział szef sztabu lub jego st. pom. d/s oper., st. pom. d/s rozp., st. pom. d/s łączności. Podczas rekonesansu oficerowie sztabu na żądanie dowódcy pułku winni być gotowi do udzielania dowódcy odpowiedzi na interesujące go zagadnienia a przede wszystkim muszą być przygotowani do przedstawienia oceny możliwości działania wojsk własnych i nieprzyjaciela wynikających z konkretnych warunków terenowych.

Decyzje i wytyczne oraz różnorodne wskazówki organizacyjne wydane w czasie rekonesansu nanoszą na mapę i zapisują w zeszytach pracy wszyscy uczestnicy rekonesansu w części ich dotyczącej. Szef sztabu lub jego st. pomocnik zapisuje je w całości i w miarę możliwości dosłownie. Jeżeli dowódca pułku po zakończonym rekonesansie wydaje rozkaz bojowy oraz wytyczne do zabezpieczenia bojowego działań do obowiązków sztabu pułku należy rozkaz ten zapisać dosłownie i po skorygowaniu go /po powrocie na SD pułku/ przedstawić dowódcy do podpisu. Zapis ten po podpisaniu staje się dokumentem bojowym i jest przechowywany w sztabie pułku. Stawiane przez dowódcę zadanie bojowe oraz jego wytyczne do zabezpieczenia bojowego działań mogą być również nagrane na taśmie magnetofonowej. Nagraną taśmę magnetofonową wykorzystuje się i przechowuje jako dokument bojowy.

Jeżeli w okresie organizacji natarcia konieczna jest zmiana stanowiska dowodzenia pułku to w celu rozpoznania nowego miejsca organizuje się w sztabie oddzielną grupę rekonesansową. Wyniki pracy dowódca grupy rozpoznania stanowiska dowodzenia melduje w miejscu i czasie ustalonym przez dowódcę lub szefa sztabu pułku. Równoległe z rekonesansem dowódcy i rekonesansem rozmieszczenia stanowiska dowodzenia może być przeprowadzony rekonesans tyłów pod kierownictwem kwatermistrza.

Rekonesans dowódcy /sztabu/ w terenie wymaga wydzielenia w organizacji natarcia stosunkowo dużej ilości czasu, co w warunkach atomowego pola walki i skróconego czasu na organizację tej walki jest sprawą niezwykle niekorzystną. Dlatego też pomimo, że rekonesans zawsze wpływa dodatnio na organizację natarcia, sztab pułku z braku czasu musi wyrzec się jego przeprowadzenia. W obecnych warunkach szybkiego rozwoju technicznych środków dowodzenia sprawa ta może być z powodzeniem rozwiązana za pomocą telewizji. Rozmieszczone na przednim skraju i w określonych punktach kamery telewizyjne mogą przekazać na stanowisko dowodzenia obraz terenu.

W ten sposób dowódca i sztab będzie mógł sprawdzić słuszność decyzji powziętej z mapy i ewentualnie skorygować ją zgodnie z wpływem terenu.

III. Praca sztabu pułku w zakresie planowania walki po powzięciu decyzji przez dowódcę pułku.

1. Zakres i formy opracowania decyzji dowódcy pułku i doprowadzenia jej do wojsk.

Ogłoszenie decyzji przez dowódcę pułku zapoczątkowuje nowy okres pracy sztabu. Sztab pułku winien rozwiązać w tym okresie trzy najważniejsze zagadnienia:

- rozwinąć i opracować decyzję dowódcy pułku;
- doprowadzić decyzję dowódcy do wojsk;
- zapewnić jej realizację w okresie przygotowawczym a w tym skontrolować właściwe jej wykonanie.

Podstawą do pracy sztabu w tym okresie są:

- decyzja i wytyczne dowódcy pułku;
- rozkazy i zarządzenia sztabu dywizji;
- kalkulacje i wnioski uzyskane przez poszczególnych oficerów sztabu w okresie oceny położenia.

Rozwinięcie i opracowanie decyzji dowódcy sztab wyraża w formie niezbędnych dokumentów bojowych. Konieczne to jest dla potrzeb organizacji i kierowania walką. Dokumenty te są wyrazem pracy sztabu jako rezultat rozwiązania przez sztab najważniejszych zagadnień.

Opracowanie przez sztab koniecznych dokumentów bojowych nie jest akcją jednorazową, lecz odbywa się w przeciągu całego okresu, który przygotowawczego. Dlatego też szef sztabu pułku, który odpowiada za całokształt pracy sztabu /zorganizowanie działań bojowych zgodnie z decyzją dowódcy/, wydaje wytyczne organizacyjne i określające sposób rozwiązania poszczególnych zagadnień.

Ustala on jakie dokumenty mają być opracowane przez poszczególnych oficerów sztabu, zagadnienia na które należy zwrócić szczególną uwagę przy opracowaniu dokumentów bojowych, sposób i terminy porozumienia się z szefami służb, szefem artylerii, kwatermistrzem i sąsiadami, terminy przedstawienia dokumentów do podpisu dowódcy oraz sposób przekazania treści dokumentów do wykonawców,

Szef sztabu wydając wytyczne do opracowania dokumentacji bojowej w każdej sytuacji powinien dokładnie przeanalizować możliwości swojego sztabu i celowość opracowania poszczególnych dokumentów i dopiero na tej podstawie określić jakie dokumenty bojowe są niezbędne dla należytego zorganizowania walki.

Ilość opracowanych dokumentów w sztabie pułku winna być maksymalnie ograniczona, zależy ona przede wszystkim od potrzeb czasu jakim dysponuje sztab pułku oraz charakteru zadania pułku. Dążność do opracowania wszystkich dokumentów bojowych nie może przysłonić tak ważnych zagadnień w organizacji walki, jak kontrola i pomoc w pracy pododdziałom pułku, kontrola przygotowania wojsk do walki, zabezpieczenie dalszej pracy dowódcy pułku nad organizacją walki itp. sprawy organizatorskie. Dlatego też ilość opracowanych dokumentów winna być ściśle określona przez szefa sztabu pułku /wychodząc z konkretnych potrzeb i możliwości sztabu pułku/.

W zależności od sytuacji sztabu pułku w natarciu może opracowywać następujące dokumenty bojowe:

- mapę decyzji dowódcy pułku;
- rozkaz bojowy /o ile nie został wykonany zapis rozkazu/;
- plan przegrupowania i luzowania względnie przesunięcia;
- plan współdziałania;
- plan rozpoznania;
- plan łączności;
- dokumenty tajnego dowodzenia;
- meldunki bojowe.

W zależności od sytuacji i charakteru działań zaczepnych może zachodzić konieczność opracowania innych dokumentów bojowych jak np: grafik przeprawy, szkic ugrupowania marszowego, wykres marszu, plan oświetlenia pola walki i inne. Ponadto opracowuje się szereg dokumentów pomocniczych dla potrzeb wewnętrznych sztabu pułku jak np: plan obrony i ochrony SD, grafiki służb i odpoczynków, instrukcje oficera dyżurnego i inne.

Treść dokumentów ujmuje wszystko to, co jest niezbędne do organizacji walki oraz dowodzenia wojskami w toku walki i jest bezwzględnie związane z treścią przedsięwzięć i zamierzeń dokonywanych przez dowódcę pułku.

Zakres i terminy wykonania poszczególnych dokumentów wiążą się ściśle z metodą pracy dowódcy i dysponowanym czasem. Kolejność opracowywania przez sztab pułku dokumentów ustala każdorazowo szef sztabu w zależności od potrzeb, czasu i możliwości sztabu. Na początku okresu przygotowawczego opracuje się mapę decyzji, plan przegrupowania i rozkaz bojowy a po ustaleniu współdziałania, plan współdziałania. Na podstawie planu przegrupowania względnie przesunięcia i planu współdziałania sztab organizuje regulację ruchu.

Pozostałe dokumenty bojowe opracowuje się równoległe z wyżej wymienionymi zasadniczymi dokumentami bojowymi, gdyż treść ich jest ściśle z nimi związana.

W warunkach ograniczonego czasu na organizację i przygotowanie natarcia pułku, sztab nie jest w stanie wykonać wszystkich dokumentów bojowych i musi zrezygnować z niektórych lub je połączyć. Treść kilku dokumentów /najistotniejsze zagadnienia/ może być wyrażona w jednym połączonym dokumencie. Niezbędnymi dokumentami, które niezależnie od warunków posiadanej czasu muszą być opracowane to:

- mapa decyzji dowódcy pułku;
- zapis rozkazu bojowego;
- plan łączności pułku;
- dokumenty tajnego dowodzenia.

Jeżeli w sztabie pułku opracowuje się tylko mapę decyzji dowódcy pułku, należy w treści jej koniecznie dodatkowo wyrazić:

- sposób współdziałania wojsk;
- sposób przegrupowania i luzowania wojsk;
- ważniejsze zagadnienia zabezpieczenia bojowego działań.

Dokumenty bojowe na szczeblu pułku opracowuje się zasadniczo w formie graficznej, gdyż forma ta jak wykazuje praktyka wydatnie skraca czas na ich sporządzenie. Nie wyklucza się jednak opracowywania niektórych dokumentów w formie tekstualnej.

Najlepiej opracowane dokumenty bojowe nie będą przedstawiały wartości, jeżeli nie dotrą na czas do wojsk. Aby dokument bojowy był przydatny i mógł spełniać swoje przeznaczenie musi być wykonany w terminie, w formie jasnej i wyczerpującej, bez niedomówień i dwuznaczników, ujęty krótko i

zrozumiale oraz wykonany estetycznie.

Wyrażone w dokumentach bojowych zadania wykonawca winien właściwie zrozumieć i interpretować oraz posiadać niezbędne minimum czasu na realizację wykonania postawionych w nim zadań.

W treści mapy decyzji dowódcy pułku w natarciu ujmuje się:

a/ graficznie:

- wiadomości o nieprzyjacielu /rozbudowa inżynieryjna obrony, ugrupowanie bojowe do kompanii włącznie, manewr odwodów/;
- pas natarcia pułku i główne kierunki natarcia batalionów;
- rozmieszczenie elementów ugrupowania bojowego pułku;
- rubież zadania bliższego, następnego i kierunek dalszego natarcia pułku;
- zadania batalionów pierwszego rzutu pułku /rubież zadania bliższego, następnego, kierunek dalszego natarcia/;
- zadanie batalionu drugiego rzutu /rejon rozmieszczenia, marszruty, rubież wprowadzenia do walki, zadanie bliższe i kierunek dalszego natarcia/;
- zadanie rodzajów wojsk i działania odwodów specjalnych*;
- rozmieszczenie punktów dowodzenia pułku i batalionów oraz osi zmiany SD pułku w toku walki;
- rozmieszczenie urządzeń tyłowych;
- zadania sąsiadów /szczebel batalionu/.

b/ w legendzie:

- podział sił i środków;
- sposób zabezpieczenia i odpowiedzialność za styki i skrzydła;
- ważniejsze przedsięwzięcia zabezpieczenia bojowego;
- czasy ogniowego przygotowania natarcia;
- czasy gotowości.

Jeżeli pułk naciera z rejonów położonych w głębi ugrupowania bojowego to ponadto w części graficznej określa się linię wyjściową, linię wyrównania, rubież rozwinęcia i bezpieczeństwa oraz marszruty. W legendzie podaje się czasy wyruszenia i rozwijania pułku, batalionów, kompanii i plutonów na kolejnych rubieżach rozwinęcia.

W natarciu pułku w warunkach szczególnych dochodzą dodatkowe inne elementy decyzji dowódcy pułku /np. kalkulacja forsowania/.

Rejony i punkty zerowe oraz czas wykonania uderzeń jądrowych rysuje się na mapie decyzji dowódcy po uzyskaniu danych ze sztabu dywizji.

Jeżeli wyznaczenie punktów zerowych uderzeń jądrowych jest w gestii dowództwa pułku, wówczas rysuje się je na mapie decyzji po ich ustaleniu

przez sztab pułku.

Jednym z zasadniczych zadań sztabu pułku w tym okresie jest przekazanie decyzji dowódcy do wojsk.

Dowódca pułku z zasady zadania bojowe stawia w terenie.

W wypadku organizacji natarcia z rejonów położonych w głębi ugrupowania bojowego wojsk własnych lub ograniczonego czasu może on postawić zadania w sztabie z mapy.

Jeżeli dowódcy batalionów są obecni na stawianiu zadań obowiązkiem sztabu jest sprawdzić zrozumienie przez nich zadania. Natomiast jeżeli dowódcy batalionów nie mogą być obecni na stawianiu zadań, dowódca pułku wówczas ogłasza sztabowi swoją decyzję, sztab pułku opracowuje pisemny rozkaz bojowy, względnie wyznaczeni oficerowie sztabu opracowują mapy z narysowanymi zadaniami poszczególnych batalionów i dostarczają je na PO batalionów. Ten ostatni sposób przyspiesza czas przekazania wykonawcom decyzji dowódcy i jest obecnie najczęściej stosowany w praktycznych ćwiczeniach wojsk w terenie. W miarę rozwoju technicznych środków dowodzenia jak telewizja czy fototelegrafia, zadania bojowe w zasadzie będą przekazywane za pomocą tych środków co w znacznej mierze przyczyni się do skrócenia czasu na jego przekazywanie. Zagadnienie szybkiego powielania map z decyzją dowódcy pułku może być ^{ro}związane za pomocą kserografii.

Mapy, na podstawie których oficerowie przekazują zadania wykonawcom powinny być podpisane przez dowódcę względnie szefa sztabu pułku. Do batalionów nie wysyła się dokumentów bojowych opracowanych przez sztab pułku. Dowódców batalionów i pozostałych wykonawców zapoznaje się z treścią dokumentów bojowych przez oficerów względnie w sztabie pułku. Potwierdzenie przyjęcia do wiadomości wykonawca stwierdza podpisem.

Treść rozkazu bojowego opracowanego przez sztab pułku: Rozkaz bojowy 5 pz nr 01, SD - las /2432/, 16.2. 18.00.

Mapa 50 000 - 43

1. Wiadomości o nplu: jakie pododdziały, w jakiej sile i od jakiego czasu bronią się przed frontem pułku, stwierdzone punkty oporu, rejony rozmieszczenia odwodów i prawdopodobny kierunek ich działania.
2. Zamiar pułku: Ogólny zamiar walki, odcinek przełamania, kierunek głównego uderzenia, zadanie bliższe i następne, kierunek dalszego działania, manewr drugim rzutem.

Jeżeli pułk naciera z podejścia, to w tym punkcie ponadto należy podać: rejon wyjściowy pułku, linię wyjściową, linię wyrównania, rubieżę rozwinięcia i bezpieczeństwa oraz marszrutę.

3. Zadania sąsiadów na lewo i na prawo: kto naciera, na jakim odcinku przełamuje, kierunek głównego uderzenia, zadanie bliższe, następne i kierunek dalszego działania, stanowisko dowodzenia, odpowiedzialność za styk, linie rozgraniczenia. Zadania sąsiadów podaje się o szczebel niżej a więc batalionów.
4. Zadania batalionów pierwszego rzutu: wzmocnienie, odcinki przełamania, kierunki głównych uderzeń, zadania bliższe, następne i kierunki dalszego natarcia, ugrupowanie bojowe, zabezpieczenie skrzydeł i styków, linie rozgraniczenia na lewo, rejony punktów obserwacyjnych. Jeżeli batalion naciera w podejścia, to ponadto podaje się czasy przekraczania linii wyjściowej, wyrównania rubieży rozwinięcia, zabezpieczeństwa oraz marszruty.
5. Zadanie batalionu drugiego rzutu /lub odwodu ogólnego w wypadku ugrupowania pułku w jeden rzut/: wzmocnienie, rozmieszczenie, czas jego zajęcia, kierunek przesunięcia lub marszruty, rubież wprowadzenia do walki, zadanie bliższe i kierunek dalszego natarcia, rejon punktu obserwacyjnego.
6. Artyleria: czas ogniowego przygotowania natarcia, zadania artylerii w okresie ogniowego przygotowania i wsparcia natarcia ile i jaka artyleria szczebla wyższego działa na korzyść pułku, rejon SO artylerii pułkowej, rejony zastrzeżone /na artylerię dywizyjną i jądrową w pasie natarcia pułku/, czas otwarcia gotowości ognia przez artylerię.
7. Obrona przeciwlotnicza: kto osłania i jakie elementy ugrupowania bojowego pułku, SO i zadania organicznych środków plot pułku.
8. Zadanie odwodu przeciwpancernego: skład, rejon rozmieszczenia, kierunek przesuwania się w toku natarcia zadania.
9. Zadania odwodu inżynierskiego: skład, rejon rozmieszczenia, kierunek przesuwania.
10. Zadania oddziałów zabezpieczenia ruchu: skład, rejon rozmieszczenia, zadania.
11. Termin gotowości do natarcia.
12. Zastępcy.
13. Miejsce rozmieszczenia, czas gotowości, oś przesunięcia SD pułku.
14. Meldunki: jakie i kiedy przesyłać.

Rozkaz bojowy podpisują dowódca i szef sztabu pułku.

2. Organizacja i planowanie zabezpieczenia bojowego działań.

Na podstawie wytycznych dowódcy względnie szefa sztabu pułku oraz zarządzeń szefa sztabu dywizji, oficerowie sztabu pułku planują

zabezpieczenie bojowe działañ.

Do zabezpieczenia bojowego działañ w pułku należy: rozpoznanie, ubezpieczenie, maskowanie, obrona plot oraz obrona przeciw środkom masowego rażenia.

Praca sztabu pułku w zakresie organizacji i planowania zabezpieczenia bojowego obejmuje okres począwszy od oceny położenia. W tym okresie sztab powinien przygotować i przedstawić dowódcy pułku odpowiednie dane do organizacji zabezpieczenia bojowego.

W okresie planowania walki do głównych obowiązków sztabu pułku w zakresie zabezpieczenia bojowego działañ należy:

- uzgodnić z szefem artylerii i szefami służb pułku udział i sposób działania podległych im wojsk w zabezpieczeniu bojowym;
- opracować niezbędne dokumenty /np. plan rozpoznania/ i przekazać zarządzenia do wykonawców;
- kontrolować organizację zabezpieczenia bojowego w pododdziałach.

Planowanie zabezpieczenia bojowego uzależnione jest w dużej mierze od metody i stylu pracy dowódcy oraz czasu na organizację działañ. Jeżeli dowódca pułku wyda szczegółowe wytyczne do zabezpieczenia działañ/ po postawieniu zadania bojowego/ w obecności dowódców batalionów i poszczególnych wykonawców to dodatkowych zarządzeń nie wydaje się /oczywiście ażeby dca pułku mógł wydać szczegółowe wytyczne, muszą one być zawnazu przez sztab przygotowane i przedstawione dowódcy/.

W wypadku, gdy dowódca nie wyda wytycznych do zabezpieczenia bojowego /może wydać tylko niektóre/ szef sztabu powinien zaplanować i wydać zarządzenie zabezpieczenia bojowego.

Zagadnienia zabezpieczenia bojowego odpowiedni oficerowie sztabu jak też i rodzajów wojsk mogą opracowywać na swoich mapach roboczych, które po zatwierdzeniu przez dowódcę pułku stają się planami zabezpieczenia bojowego.

Planując rozpoznanie st.pom. d/s rozp. pułku winien uwzględnić następujące zagadnienia:

- jakie wiadomości i do jakiego czasu należy zdobyć a więc jakie zadania na rozpoznanie należy postawić przed wojskami;
- siły i środki jakie należy wydzielić dla zdobycia tych wiadomości /organiczne pododdziały rozpoznawcze, rodzaje wojsk, lotnictwo, zapotrzebowanie na wiadomości, fotografowanie itp./;
- sposoby, którymi należy prowadzić rozpoznanie /obserwacja, zasadzki, podkuchy, działanie samodzielnych patroli rozpoznawczych, działanie ruchomych posterunków obserwacyjnych, wypadki oraz rozpoznanie walką/;

- kiedy, w jaki sposób i komu należy dostarczyć uzyskane wiadomości. Plan rozpoznania opracowuje się graficznie na mapie lub w formie tekstowej z mapą jako załącznikiem.

Opracowuje się go na okres organizacji i prowadzenia walki. Podpisują szef sztabu i st.pom. d/s rozp. a zatwierdza dowódca pułku.

Ubezpieczeniem zajmuje się pomocnik szefa sztabu d/s operac. Oddzielnego planu na tego rodzaju zabezpieczenie bojowe nie opracowuje się. Charakter a właściwie sposób ubezpieczenia jest różny, w zależności od tego w jakim położeniu jest pułk w stosunku do nieprzyjaciela i dlatego zagadnienia ubezpieczenia będą w jednym wypadku mniej a w drugim więcej występowały. Zagadnienia ubezpieczenia znajdują swoje odbicie w różnych dokumentach bojowych np: wystawianie czat bojowych oraz zabezpieczenie skrzydeł i styków w rozkazie bojowym, obrona stanowiska dowodzenia w planie obrony i ochrony SD, system alarmowania i przedsięwzięcia na wypadek alarmu - w planie współdziałania. Ponadto wydaje się szereg zarządzeń ustnych.

Maskowaniem zajmuje się st.pom. szefa sztabu d/s oper. pułku przy ścisłej współpracy z szefem saperów i szefem zabezpieczenia chemicznego. Na szczeblu pułku planu maskowania jako oddzielnego dokumentu bojowego nie opracowuje się. Zarządzenia związane z maskowaniem wydaje się ustnie, a takie zagadnienia jak budowa pozornych rubieży i rejonów, użycie sieci maskowniczych, farb ochronnych itp. uwzględnia w swoim planie zabezpieczenia inżynierskiego - szef saperów pułku, a wykorzystanie dymów - szef zabezpieczenia chemicznego. Wykorzystanie dymów musi być uzgodnione z szefem sztabu pułku i za zgodą sztabu dywizji.

Organizacją i planowaniem obrony przeciwlotniczej zajmuje się pom. szefa sztabu d/s operacyjnych.

Z uwagi na to, że pułk w natarciu będzie osłaniany z reguły środkami plot /artylerią raketową oraz lufową/ i lotnictwem wyższego szczebla, w pułku w zasadzie organizuje się: obronę bierną. Dlatego też sztab pułku powinien planując obronę plot zająć się takimi zagadnieniami jak:

- sposób organizacji służby obserwacyjno-meldunkowej;
- sposób zachowania się pododdziałów podczas napadu lotniczego;
- rozbudowa ukryć i schronów plot;
- rozmieszczeniem organicznego plutonu pkm-2, który z reguły wykorzystuje się do odłony SD pułku.

Obrona przed środkami masowego rażenia obejmuje skomplikowany zespół przedsięwzięć, które mogą być wykonane na szczeblu pułku jedynie wspólnym wysiłkiem wszystkich rodzajów wojsk, przy czym poszczególne ważne zadania spoczywają na wojskach inżynieryjnych i chemicznych oraz pododdziałach medycznych.

Dlatego też zagadnienie obrony przed środkami masowego rażenia jest realizowane przez dowódców wszystkich szczebli dowodzenia na podstawie ogólnych zasad organizacji walki we współczesnych warunkach atomowego pola walki. Jest ona podstawowym zagadnieniem przy opracowaniu działań wszystkich rodzajów wojsk i służb i dlatego jest rozważana i ujmowana w ogólnych ramach organizacji walki w każdym warunkach.

Opracowując decyzję dowódcy pułku poszczególni oficerowie sztabu pułku i szefowie służb, /każdy po swojej linii/ na podstawie wytycznych dowódcy pułku lub szefa sztabu realizują poszczególne przedsięwzięcia obrony przed bronią masowego rażenia i uwzględniają ją w swoich planach, zarządzeniach i wytycznych.

Zagadnienie wykrycia przygotowań nieprzyjaciela do użycia broni masowego rażenia ujmują w swoich planach szef rozpoznania pułku, szef saperów, szef artylerii i szef zabezpieczenia chemicznego w skali swoich możliwości.

Organizację powiadamiania wojsk o niebezpieczeństwie napadu środków masowego rażenia organizuje pom. szefa sztabu d/s operacyjnych przy współpracy z st.pom. szefa sztabu d/s łączności i szefem zabezpieczenia chemicznego.

Prowadzenie rozpoznania promieniowania, chemicznego i bakteryjnego organizuje szef zabezpieczenia chemicznego, opracowując zarządzenie uwzględniające siły i środki rozpoznania oraz możliwości wszystkich rodzajów wojsk i służb w pułku.

Zagadnienie rozśrodkowania, maskowania wojsk i okresową zmianę rejonów rozmieszczenia planuje i organizuje st.pomocnik szefa sztabu d/s operacyjnych.

Zagadnienie to ściśle wiąże się z planowanym manewrem przeciwoatomowym pododdziałów pułku. Okresowa zmiana rejonów rozmieszczenia przez poszczególne pododdziały pułku jest traktowana jako jeden ze środków /przedsięwzięć/ zmierzających do uniemożliwienia, utrudnienia lub zmniejszenia skutków napadu jądrowego npla.

W ramach określonego rejonu rozmieszczenia pułku wyznaczają się dla poszczególnych batalionów rejonu zapasowe, do których pododdziały przechodzą w

wyznaczonym czasie. Przejście z rejonu do rejonu odbywa się drobnymi kolumnami /pluton - kompania/. Manewr pododdziałów musi być planowany i organizowany na podstawie szczegółowej oceny sytuacji. Sposób i czas jego wykonania dokładnie omawia się w procesie organizacji współdziałania przez sztab pułku i batalionów.

Wykorzystaniem właściwości ochronnych terenu i inżynierskim urządzeniem podstawy wyjściowej do natarcia z punktu OPBmar mającym na celu obronę wojsk przed porażeniem falą uderzeniową wybuchu jądrowego, promieniowaniem przenikliwym i świetlnym, działaniem środków trujących i bakteriologicznych, zajmuje się szef saperów pułku przy współpracy szczególnie z szefem zabezpieczenia chemicznego i st. lekarzem pułku.

Przeprowadzenie profilaktycznych przedsięwzięć sanitarno-higienicznych i specjalnych organizuje starszy lekarz pułku. Wyposażenie wojsk w środki ochrony i przeprowadzenie przedsięwzięć ochrony żołnierzy podczas działań w terenie skażonym planuje się w ramach zabezpieczenia chemicznego przez szefa zabezpieczenia chemicznego.

Likwidację skutków użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia, która obejmuje: odtwarzanie dowództwa i gotowości bojowej wojsk; przeprowadzenie prac awaryjno-ratunkowych, przedsięwzięcia leczniczo-ewakuacyjne i gaszenie pożarów; oczyszczenie i odbudowę dróg manewru, dowozu i ewakuacji; przeprowadzenie zabiegów sanitarnych, odkażanie, dezaktywację i dezynfekcję uzbrojenia, sprzętu bojowego oraz terenu; oczyszczenie wody z środków promieniotwórczych trujących i bakteryjnych oraz kontrolę dozometryczną przeprowadza się siłami wszystkich rodzajów wojsk i służb. Dlatego też przedsięwzięcia te planują i umieszczają w swoich planach zabezpieczenia w mniejszym czy w większym stopniu poszczególni oficerowie sztabu, szefowie służb i kwatermistrzostwa w zakresach ich dotyczących.

Biorąc pod uwagę ogrom pracy, ograniczony czas organizacji działań i szczupłą obsadę sztabu pułku, sztab ten nie jest w stanie na czas opracować oddzielnego planu zabezpieczenia przed środkami masowego rażenia jako dokumentu bojowego.

Dlatego też na szczeblu pułku dowódca pułku, który organizuje OPBmar wydaje wytyczne, które są podstawą dla oficerów sztabu i szefów służb do opracowania i wydania szczegółowych zarządzeń wykonawcom.

3. Organizacja i planowanie przegrupowania i luzowania względnie przesunięcia wojsk.

Szczególnie ważną pracą sztabu w okresie przygotowawczym jest organizacja i zabezpieczenie przegrupowania i luzowania wojsk. W zależności od położenia pułk może:

dokonywać przegrupowań części sił w ramach swego oddziału, może przegrupować całość swych sił z przedniego skraju do tyłu, lub odwrotnie z tyłu na przedni skraj. Zgodnie z tym pułk może dokonywać luzowania wewnątrz własnych oddziałów, może być luzowany przez pododdziały innego pułku w całości lub częściowo, lub może sam luzować pododdziały innego pułku w całości lub ich części.

Pułk może również przechodzić do natarcia z głębi ugrupowania bojowego dywizji znajdującej się w pierwszym rzucie w obronie z rejonów położonych w głębi /w ramach podejścia całej dywizji do natarcia/, względnie może przejść do natarcia z ugrupowania obronnego. Skryte i sprawne przeprowadzenie przegrupowania i luzowania względnie przesunięcia wojsk uniemożliwia nieprzyjacielowi wykrycie zamiarów nacierającego i zapewnia uzyskanie zaskoczenia, co w poważnym stopniu decyduje o powodzeniu działań. Dlatego też przegrupowanie, luzowanie i przesunięcie wojsk powinno być dobrze przygotowane i dokładnie zaplanowane przez sztab pułku.

Zagadnieniami przegrupowania i luzowania sztab pułku winien zająć się z chwilą otrzymania zadania bojowego, przedstawiając dowódcy pułku dane w okresie wypracowania decyzji. Dane te sztab pułku opracowuje na podstawie zamiaru walki dowódcy. Muszą one wyrażać się w wszelkiego rodzaju kalkulacjach i wyliczeniach oraz dać odpowiedź dowódcy, czy w konkretnie dysponowanym czasie wojska będą w stanie dokonać manewru i przyjąć takie ugrupowanie bojowe, jakie zamierza mieć dowódca pułku. Planując przegrupowanie i luzowanie szef sztabu względnie st.pom. szefa sztabu d/s operacyjnych winien szczegółowo uzgodnić z szefem artylerii, szefami służb pułku i kwatermistrzem oraz z sztabami oddziałów luzowanych kolejność przesunięć, sposób i czas luzowania, organizację zabezpieczenia bojowego przegrupowania i luzowania, służbę regulacji ruchu i zabezpieczenie łączności.

Aby sprawnie przeprowadzić przegrupowanie i luzowanie wojsk sztab pułku powinien rozpoznać marszrutę i rejony wyjściowe do luzowania, odcinki luzowania, określić stopień przydatności marszrut oraz wytrzymałość mostów na marszrutach.

Sztab pułku na podstawie decyzji i wytycznych dowódcy pułku oraz zarządzenia do przegrupowania i luzowania dywizji, wspólnie ze sztabem oddziału luzowanego względnie luzującego opracowuje plan przegrupowania i luzowania. Gdy pułk naciera z podejścia opracowuje się plan przesunięcia wojsk, który uzgadnia się z sztabem oddziału przegrupowanego.

Plan przegrupowania i luzowania względnie plan przesunięcia opracowuje się w pułku graficznie na mapie i zawiera on:

- rejony ześrodkowania wojsk przed przegrupowaniem;
- rejony wyjściowe do luzowania oraz rejony zbiorów;
- kolejność przegrupowania wojsk i terminy oraz sposób przegrupowania;
- marszrutę;
- regulowanie ruchem wojsk i przydział przewodników;
- zabezpieczenie bojowe przegrupowania i luzowania;
- sposób dowodzenia i łączności podczas przegrupowania i luzowania.

W planie przesunięcia dodatkowo podaje się:

- linie wyjściowe, wyrównania i rubieże rozwinięcia; kolumny pułkowej w batalionowe, kolumn batalionowych w kolumny kompanii i z kolumn kompanii w kolumny plutonowe;
- kalkulacja przesunięcia i czasy przekraczania poszczególnych linii i rubieży oraz ugrupowanie bojowe w czasie marszu.

Podczas planowania przegrupowania i luzowania uwzględnia się przegrupowanie i luzowanie wszystkich rodzajów wojsk włącznie z tyłami.

Po opracowaniu planu przegrupowania i luzowania względnie przesunięcia sztab powinien zapoznać pododdziały oraz regulację ruchu ze sposobem przegrupowania i luzowania, zachowaniem się wojsk w czasie luzowania i działaniem na wypadek przejścia npla do natarcia w toku luzowania.

Ponadto sztab pułku powinien zorganizować kontrolę przegrupowania i luzowania i w związku z tym oficerowie wyjeżdżający do wojsk śledzą przebieg przegrupowania i luzowania. Oficerowie sztabu pułku powinni dbać o to, żeby przegrupowanie i luzowanie zostało dokonane we właściwym terminie. Po zakończeniu przegrupowania i luzowania sztab pułku składa meldunek do sztabu dywizji o ich zakończeniu.

Sposób określania linii wyjściowej i wyrównania, rubieży rozwinięcia poszczególnych kolumn oraz sposób kalkulacji przesunięcia omawia skrypt "Wybrane dokumenty bojowe sztabu ogólnowojskowego" - nr bibl. 023226.

4. Zabezpieczenie organizacji współdziałania i udział w nim oficerów sztabu pułku.

Do ważnych obowiązków dowódcy i sztabu w zakresie dowodzenia wojskami należy organizacja i utrzymanie współdziałania. Współdziałanie wojsk organizuje dowódca pułku zaraz po postawieniu zadań bojowych. Następnie w zależności od posiadanego czasu i innych warunków sposób współdziałania może być udokładniony w terenie, na stołach plastycznych i mapach.

Sztab pułku na podstawie decyzji i wytycznych dowódcy pułku wytycznych do współdziałania sztabu dywizji przygotowuje dla dowódcy pułku dane do organizacji współdziałania oraz organizuje jego zabezpieczenie.

Dane /często nazywane projektem planu współdziałania/ dla dcy pułku opracowuje osobiście szef sztabu pułku przy udziale szefów służb, kwatermistrza oraz dowódców pododdziałów rodzajów wojsk przydzielonych do pułku.

Dane te obejmują:

- kalkulację w czasie i przestrzeni co do możliwości działania poszczególnych elementów ugrupowania bojowego i rodzajów wojsk według kolejności zadań pułku;
- sposób działania wojsk w warunkach użycia własnej broni jądrowej i wykonanych uderzeń jądrowych przez npla;
- sposób odparcia kontrataków npla;
- ustalenie ogólnych dozorów i sygnałów niezbędnych dla potrzeb współdziałania;
- w wypadku natarcia z podejścia udokładnienie sposobu przemarszu i rozwijania pododdziałów oraz sposób wspólnego działania pułku z wojskami znajdującymi się w bezpośredniej styczności z nplem.

Sztab pułku zabezpiecza organizację współdziałania przez powiadomienie uczestników gdzie i kiedy mają przybyć, przygotowuje i zabezpiecza poszczególne punkty pracy, jeżeli organizacja współdziałania odbywa się w terenie oraz zabezpiecza obecność przedstawicieli sąsiednich sztabów pułków na organizacji współdziałania.

W organizacji współdziałania dowódca pułku ze sztabu pułku zazwyczaj biorą udział szef sztabu, starszy pomocnik lub pomocnik szefa sztabu d/s operacyjnych, starszy pomocnik d/s rozpoznawczych i starszy pomocnik d/s łączności oraz wszyscy szefowie służb dowództwa dywizji.

W wypadku, gdy dowódca organizuje współdziałanie bezpośrednio po postawieniu zadań sztab winien dokładnie zanotować wytyczne

współdziałania, uzupełnić i wnieść poprawki do przygotowanego projektu planu współdziałania.

Jeżeli dowódca pułku zamierza udokładnić wytyczne do współdziałania w czasie specjalnie na ten cel wyznaczonym, może to przeprowadzić na SD z mapy lub szale plastycznym względnie przy sprzyjających warunkach obserwacji w terenie /na głębokość ataku piechoty i czołgów/.

Plan współdziałania obejmuje działanie wszystkich rodzajów wojsk wchodzących w skład pułku oraz współdziałanie z sąsiadami włącznie z zadaniem, rubieży /obiektów/ i czasu na całą głębokość zadania bojowego dywizji. Szczegółowo opracowuje się plan współdziałania na okres wykonania zadania bliższego pułku.

Plan współdziałania w natarciu opracowuje się graficznie na mapie /w wypadku szczególnie ograniczonego czasu na wcześniejszej opracowanej mapie decyzji dcy pułku/.

W planie współdziałania ujmuje się:

a/ w części graficznej:

- strukturę obrony, ugrupowanie i prawdopodobne kierunki działań odwodów npla;
- ugrupowanie bojowe pułku i sąsiadów /szczebel batalionu/ na podstawie wyjściowej do natarcia względnie w rejonach wyjściowych w głębi ugrupowania;
- manewr przeciwtomowy wojsk w rejonach rozmieszczenia;
- kierunki działania batalionów oraz sposób współdziałania podczas wykonywania poszczególnych zadań;
- drogi i rubieże wprowadzenia drugiego rzutu i sposób jego działania;
- odcinki przełamania rubieży obronnych /pokonanie oporu/ npla w głębi jego obrony;
- działanie odwodów specjalnych;
- rejony rozmieszczenia i zmianę SO artylerii naziemnej oraz artylerii raketowej o ile znajduje się w pasie natarcia pułku;
- rejony uderzeń jądrowych /o ile jest to wiadome w czasie opracowania planu współdziałania/;
- wykonywane zadania artylerii i działania lotnictwa /o ile zaplanowane jest jego użycie w pasie natarcia pułku/;
- rejony rozmieszczenia i zmianę SC pułku i PO batalionów;
- rozmieszczenie i zmianę urządzeń tyłowych.

Jeżeli przewiduje się odpieranie kontrataków odwodów npla to w części graficznej wykazuje się:

- kierunki kontrataków odwodów npla;
- rubieże odparcia kontrataków i przewidywane siły i środki do ich odparcia;
- zmienione kierunki i rubieże działań batalionów.

Wykazane na mapie graficznie działania wojsk podkolorowuje się różnymi kolorami według poszczególnych zadań batalionów i pułku oraz wariantów, wynikających z zmiany działania pułku w zależności od sposobu odpierania kontrataków.

b/ w legendzie:

- czas trwania i układ ogniowego przygotowania i wsparcia natarcia;
- terminy odnośnie działania czołgów, dział przeciwpancernych, broni maszynowej itp.;
- czas, ilość i miejsce wykonania przez wojska przejść w polach minowych;
- czas i sposób przesuwania drugiego rzutu;
- * sygnały współdziałania i powiadamiania.

Treść legendy opracowuje się osobno na okresy: ogniowego przygotowania natarcia, wykonania zadania bliższego, wykonania zadania następnego, i ogólnie na wykonywanie dalszego natarcia.

Plan współdziałania opracowuje się w jednym egzemplarzu, dcj batalionów i szefowie służb własnoręcznym podpisem potwierdzają przyjęcie go do wiadomości.

Po zorganizowaniu współdziałania w pułku współdziałanie organizuje się w batalionach, do których wyjeżdżają oficerowie sztabu pułku i kontrolują oraz pomagają dowódcom batalionów w zorganizowaniu współdziałania zgodnie z intencją dowódcy pułku.

W celu zapewnienia terminowego, zorganizowanego i skrytego przesuwania wojsk zgodnie z opracowanym planem przegrupowania i przesunięcia oraz planem współdziałania st.pom. szefa sztabu d/s oper. organizuje regulację ruchu.

Przedsięwzięcia organizacji regulacji ruchu opracowuje się graficznie na planie przegrupowania i przesunięcia lub planie współdziałania. Jeżeli planu współdziałania lub planu przegrupowania i przesunięcia nie opracowuje się jako oddzielnego dokumentu, przedsięwzięcia organizacji regulacji ruchu rozmieszcza się na mapie decyzji dowódcy lub na mapie roboczej pom. szefa sztabu d/s operacyjnych.

Z załączników /przedsięwzięć/ regulacji ruchu na mapie graficznie dodatkowo należy umieścić:

- rubież od której i do której organizuje pułk samodzielnie regulację ruchu;

- marszruty i ich numerację oraz podział na odcinki;
- rozmieszczenie posterunków regulacji ruchu i innych elementów regulacji ruchu.

W legendzie ujmuje się:

- siły i środki dla zabezpieczenia regulacji ruchu oraz podział ich na marszruty i odcinki, czas ich ewentualnego manewru;
- kolejność przemarszu wojsk po marszrutach;
- zastrzeżenia dotyczące zwolnienia dróg w określonym czasie;
- organizacja łączności komendanta regulacji ruchu z komendantami odcinków;
- znaki rozpoznawcze pododdziałów pułku - oddziałów dywizji przesuwających się po marszrutach zabezpieczanych przez regulację ruchu pułku.

IV. Organizacja punktów dowodzenia.

W natarciu pułku organizuje się stanowisko dowodzenia i kwatermistrzowskie stanowisko dowodzenia. Ponadto z zasady w rejonach wyjściowych do natarcia dla punktów dowodzenia przygotowuje się /o ile pozwala na to czas i środki/ pod względem inżynieryjnym miejsca zapasowe, na które przechodzi się w zależności od sytuacji.

Rejon rozmieszczenia stanowiska dowodzenia pułku z zasady określa dowódca dywizji w rozkazie bojowym.

Sztab pułku po przeprowadzonym rekonesansie tego miejsca udokładnia rozmieszczenie SD w terenie.

W natarciu stanowisko dowodzenia pułku rozmieszcza się między pierwszym a drugim rzutem w rejonie zapewniającym maskowanie przed obserwacją naziemną i powietrzną oraz możliwość ciągłego dowodzenia wojskami.

W natarciu z rejonów położonych w głębi stanowisko dowodzenia rozmieszcza się w rejonie wyjściowym pułku, a następnie w czasie przesunięcia przesuwa się na czołe sił głównych pułku z takim rozliczeniem, ażeby do czasu rozwijania pododdziałów pułku zająć dogodne miejsce, skąd dowódca i sztab mieliby warunki ciągłego dowodzenia pododdziałami.

Na stanowisku dowodzenia znajdują się: dowódca pułku, jego zastępcy, szef sztabu pułku /bez pom. d/s ewid./ część sekcji politycznej, szefowie służb /bez st. lekarza i szefa uzbrojenia/ i kancelaria. Skład stanowiska dowodzenia każdorazowo zależy od decyzji dowódcy pułku.

Stanowisko dowodzenia dzieli się na grupę dowodzenia, grupę obsługi i węzeł łączności.

Dla uniknięcia jednoczesnego porażenia jednym wybuchem jądrowym wszystkich elementów stanowiska dowodzenia należy rozmieszczać je na

zwiększonych odległościach niedopuszczając jednak do zbytńiego rozśrodkowania SD pułku.

Kwatermistrzowskie stanowisko dowodzenia rozmieszcza się w rejonie pułkowego punktu gospodarczego. Na kwatermistrzowskim stanowisku dowodzenia zwykle znajdują się: kwatermistrz z podległym mu personelem, szef uzbrojenia, pomocnik szefa sztabu d/s org.-ewid., st. lekarz i część sekcji politycznej. Zasady rozmieszczenia i urządzenia kwatermistrzowskiego stanowiska dowodzenia nie są takie same jak stanowiska dowodzenia.

W pułku węzeł łączności KSD jest równocześnie węzłem łączności zapasowego stanowiska dowodzenia.

W wypadku zniszczenia stanowiska dowodzenia, KSD powinno gwarantować zapewnienie łączności z^e sztabem dywizji i batalionami pułku.

W czasie walki w związku z przesunięciem wojsk walczących do przodu i w celu niedopuszczenia do oderwania sztabu od walczących pododdziałów zachodzi konieczność zmiany punktów dowodzenia w kierunku ruchu wojsk.

Pierwszą zmianę stanowiska dowodzenia w natarciu organizuje się z chwilą przekamania pierwszej pozycji obrony npla i zmienia się ją w rejon byłej drugiej pozycji obrony npla, aby przed organizacją wprowadzenia do walki drugiego rzutu pułku było ono w nowym rejonie. Dalsze zmiany stanowiska dowodzenia pułku uzależnione są od położenia pułku i tempa natarcia pułku.

W czasie zmiany stanowiska dowodzenia w pułku w zasadzie nie dzieli się i przechodzi ono w jednym rzucie. Zmianą stanowiska dowodzenia kieruje szef sztabu pułku, który określa sposób przejścia do nowego rejonu. Szef sztabu może nakazać pozostawienie w starym rejonie, pod dowództwem wyznaczonego oficera, niektóre elementy stanowiska dowodzenia np.: część gospodarczą grupy obsługi i inny zbędny sprzęt i określić czas przesunięcia tej części z takim rozliczeniem, aby w odpowiednim czasie dołączyła ona do nowego rejonu rozmieszczenia SD. Takie rozwiązanie umożliwi ociążenie poruszającej się kolumny stanowiska dowodzenia i uczyni ją bardziej ruchliwą i łatwiejszą do zamaskowania w czasie przejazdu.

Dowódca pułku w zasadzie dowodzi ze stanowiska dowodzenia. Nie wykluczony a nawet konieczny jest w czasie walki osobisty kontakt dowódcy pułku z podwładnymi, dlatego też może on wyjeżdżać transportem opancerzonym /samochodem, czołgiem/, wyposażonym w środki łączności

na PO dowódców batalionów. Zabiera on wówczas niezbędnych oficerów sztabu pułku, obowiązkiem których poza pomocą dowódcy w kierowaniu walką, jest utrzymanie łączności z pozostałą grupą oficerów na SD i poinformowanie ich o decyzjach i zarządzeniach dowódcy.

Praktyka szkoleniowa na ćwiczeniach taktycznych wykazuje, że ażeby stanowisko dowodzenia pułku nie utraciło dowodzenia pododdziałami, musi być ruchliwe, przystosowane do pracy w ruchu oraz przesuwane za walczącymi wojskami jak najbliższej tych wojsk. Dlatego też zmiana SD pułku w natarciu musi być tak zorganizowana przez sztab pułku, ażeby spełniła te warunki i była dostosowana do wymogów współczesnego pola walki.

Zmianę SD sztab pułku dokonuje na podstawie decyzji i wytycznych dowódcy pułku pod kierownictwem szefa sztabu. Zmianę stanowiska dowodzenia dokonuje się za zgodą szefa sztabu dywizji. O wyjeździe dowódcy pułku na PO batalionów melduje się dowódcy dywizji i sztabowi dywizji.

V. Praca sztabu pułku podczas prowadzenia natarcia.

1. Zbieranie i opracowanie danych o położeniu wojsk własnych i nieprzyjaciela.

Dowodzenie wojskami w walce możliwe jest tylko na podstawie posiadanych aktualnych danych o położeniu wojsk własnych, nieprzyjaciela i charakteru terenu.

Dlatego też na sztab pułku spada obowiązek organizowania i zdobywania niezbędnych wiadomości o położeniu.

Zbieranie danych o położeniu organizuje szef sztabu pułku, który określa poszczególnym oficerom sztabu jakie i kiedy należy uzyskać wiadomości. W sztabie pułku wyznacza się oficerów do utrzymywania stałego kontaktu z określonymi pododdziałami celem zdobywania wiadomości o położeniu.

Sztab pułku, szef artylerii pułku, szefowie służb i kwatermistrz zbierają wiadomości o położeniu podległych im wojsk. Mogą oni otrzymywać wiadomości, którymi są zainteresowani inni oficerowie. Takiego rodzaju wiadomości powinny być przekazywane zainteresowanym.

W ten sposób wszystkie napływające do sztabu pułku wiadomości grupują się u poszczególnych oficerów zgodnie z ich kierunkami pracy.

Główną rolę w zbieraniu danych o położeniu spełnia w sztabie pułku st.pom. szefa sztabu d/s oper. Powinien zapewnić on posiadanie takich wiadomości, które pozwoliłyby mu dokonać całokształtu oceny położenia pułku.

Aby wszyscy oficerowie mogli orientować się w całokształcie położenia pułku w sztabie organizuje się informowanie.

Zródła wiadomości o położeniu stanowią: sztaby batalionów, osobista obserwacja pola walki przez dowódcę i oficerów sztabu pułku, pododdziały rozpoznawcze pułku, informacje sąsiadów i sztabu dywizji, meldunki lotnictwa przekazywane bezpośrednio z pola walki.

Ze względu na wysokie tempo działania wojsk - głównym środkiem przekazywania wiadomości jest radio i urządzenie telewizyjne. W zależności od potrzeb dla zdobycia wiadomości mogą być wykorzystani oficerowie sztabu pułku.

Wysłanek sztabu każdorazowo powinien być skierowany na zdobywanie tych wiadomości, które są potrzebne w danym lub najbliższym okresie dla zabezpieczenia dowodzenia wojskami.

Do sztabu pułku w czasie walki napływa moc różnego rodzaju wiadomości ważnych i mniej ważnych, wiarygodnych i wątpliwych, aktualnych i nieaktualnych.

Oficerowie sztabu pułku muszą je szybko i umiejętnie posegregować według ich przydatności.

Duże znaczenie ma potwierdzenie posiadanych już wiadomości lub stwierdzenie, że w określonym czasie sytuacja nie ulega zmianie. Często też może być brak dokładnych danych o sytuacji pododdziałów pułku. W takim wypadku należy niezwłocznie ustalić faktyczne i aktualne położenie pododdziałów pułku. Jeżeli nie można ustalić tego przez środki techniczne łączności, to wysyła się go wówczas oficera z sztabu pułku, który udaje się do tego pododdziału co do którego położenia istnieją wątpliwości. Oficer ten na miejscu ustala faktyczny stan położenia.

W takich warunkach próby wyjaśnienia położenia są konieczne i sztab pułku nie może biernie oczekiwać na wiadomości.

Znaczenie wiadomości o terenie zależne jest przede wszystkim od warunków w jakich pułk prowadzi działania zaczepne.

W każdym wypadku sztab pułku powinien zdobywać takie dane o terenie, które powinny być wzięte pod uwagę przy pobieraniu decyzji przez dowódcę pułku.

Otrzymane wiadomości o sytuacji pułku po ich ustaleniu wiarygodności rysuje się na mapie. Ważne wiadomości przedstawia się dowódcy pułku natychmiast w takim stanie w jakim je uzyskano.

Zebrałe wiadomości stanowią podstawę do przeprowadzenia oceny położenia i przygotowania odpowiednich wniosków dla dowódcy pułku.

Dane o pełnym położeniu wojsk własnych i nieprzyjaciela powinny być uwidocznione na mapach szefa sztabu i st.pom.szefa sztabu d/s operac.

2. Pomoc sztabu dowódcy w pobieraniu decyzji oraz przekazywanie zarządzeń do wojsk.

W toku walki sztab pułku pomaga dowódcy w pobieraniu decyzji poprzez przedstawienie położenia i odpowiednich wniosków z jego strony. Treść wniosków każdorazowo zależy jest od położenia wojsk własnych, nieprzyjaciela, charakteru walki oraz od przewidywanego dalszego jej rozwoju. Wnioski oficerów sztabu powinny zawierać przede wszystkim dokładne kalkulacje dotyczące możliwości działania stron w zaistniałej sytuacji.

Przed ogłoszeniem decyzji przez dowódcę pułku szef sztabu powinien określić kto z oficerów sztabu i komu ma przekazać zarządzenie wynikające z decyzji.

Treść ogłaszanej przez dowódcę pułku decyzji oficerowie rysują na mapy jak następuje:

- szef sztabu i jego st.pom. d/w operac. - całość decyzji;
- szef artylerii i szefowie służb - zadania ich dotyczące;
- wyznaczeni oficerowie do przekazania zarządzeń - zadanie określonych pododdziałów.

Szef sztabu w każdej sytuacji powinien określić sposób przekazywania decyzji dowódcy pułku do pododdziałów. Należy przy tym pamiętać, że w warunkach szybko rozwijających się działań, szybkie przekazywanie zarządzeń jest sprawą bardzo ważną.

W takich warunkach łączność radiowa i urządzenia telewizyjne stanowią zasadniczy środek do przekazania zarządzeń na czas. Przekazywane zarządzenia muszą być odpowiednio zamaskowane /zakodowane/, aby zachować ukrytość organizowanych działań i zapewnić możliwości niespodziewanego uderzenia na nieprzyjaciela. W walce w sytuacji kiedy korzystanie z dokumentów tajnego dowodzenia może spowodować opóźnienie przekazywania zarządzeń zezwala się na stosowanie tekstu jawnego podczas przekazywania tych zarządzeń przy pomocy technicznych środków łączności. Jednakże namerację i nazwy pododdziałów, funkcje i stanowiska dowódców, rejony i punkty terenowe we wszystkich wypadkach używania tekstu jawnego obowiązkowo należy kodować.

2. Praca sztabu pułku podczas ataku i rozwijania natarcia.

Przed natarciem sztab pułku kontroluje osiągnięcie przez bataliony gotowości do ataku a w wypadku natarcia z podejścia gotowości do wyruszenia na rubież rozwinięcia do ataku.

Po stwierdzeniu gotowości wojsk do ataku sztab pułku melduje o tym dowódcy pułku i składa meldunek do sztabu dywizji.

Z uwagi na to, że w ramach ogniowego przygotowania natarcia będą wykonywane uderzenia jądrowe, sztab pułku podaje sygnał alarmu atomowego. W wypadku natarcia z podejścia uderzenia jądrowe będą wykonywane w trakcie podchodzenia wojsk do przedniego skraju obrony npla. Dlatego też do obowiązków sztabu pułku należy podanie sygnału wyruszenia pułku z takim wyliczeniem, aby w chwili uderzeń jądrowych na przedni skraj obrony npla, czołowe pododdziały pułku znajdowały się jak najbliżej przedniego skraju obrony npla, lecz poza zasięgiem rażącego działania broni jądrowej i głównej masy ognia artylerii klasycznej npla. Biorąc pod uwagę promień promieniowania świetlnego, który wykracza poza tę odległość, sztab pułku winien podać, sygnał zatrzymania maszerujących kolumn/ o ile kierowcy samochodów i mechanicy czołgów nie są zaopatrzeni w specjalne okulary przeciw promieniowaniu świetlnemu/ i nakazać ukrycie wzroku stanu osobowego i zabezpieczenie przyrządów optycznych przed porażeniem promieniowaniem świetlnym.

Podczas ogniowego przygotowania natarcia sztab pułku szczególną uwagę zwraca na zebranie danych dla natarcia określenia stopnia naruszenia trwałości obrony npla oraz jego zachowania się w rejonach^h wybuchów jądrowych. Szczególnie ważne to jest w czasie natarcia z podejścia dla określenia sposobu ataku piechoty i czołgów przedniego skraju obrony.

W wypadku stwierdzenia dużych odchylenia wybuchów jądrowych od miejsc planowanych sztab pułku melduje o tym dowódcy i przekazuje do sztabu pułku dywizji, celem skorygowania ognia artylerii czy uderzeń lotnictwa na nie w pełni obeszwardnione rejony obrony npla oraz celem właściwego wykorzystania skutków uderzeń atomowych podczas rozwijania natarcia na pierwszej pozycji obrony npla.

Na podstawie decyzji dowódcy pułku, sztab pułku podaje sygnał do ataku, z takim wyliczeniem, aby piechota i czołgi poszczególnych batalionów pierwszego rzutu jednocześnie zaatakowały pierwszą transzeję obrony npla. Po rozpoczęciu ataku na przedni skraj obrony, sztab pułku dopilnowuje, aby artyleria przeniosła ogień na kolejne rubieże oporu oraz aby piechota nie odrywała się od czołgów. Jednocześnie w czasie ataku sztab pułku czuwa nad wysłaniem patroli, celem określania stopnia natężenia promieniowania, oznaczenia rejonu niebezpiecznego dla ludzi i przygotowania obejść tych rejonów oraz organizowania regulacji ruchu dla kierowania przemarszu, odwodów specjalnych i drugiego rzutu pułku.

Podczas przełamывania pierwszej pozycji bardzo ważnym zadaniem jest zdobycie wiadomości o nieprzyjacielu broniącym drugiej i

trzeciej pozycji oraz o ruchu odwodów npla. W tym celu st.pom. szefa sztabu d/s rozpoznania skupia główny wysiłek rozpoznania na zdobycie tych danych i ustalenia w jakim kierunku z jakiej rubieży możliwe jest wyjście npla do kontrataku. Uzyskane wiadomości o nieprzyjacielu melduje się dowódcy pułku i przekazuje natychmiast do sztabu dywizji.

St.pomocnik szefa sztabu d/s operacyjnych i jego pomocnik śledzą tok walki, dopilnowują przesunięcie drugiego rzutu i odwodów specjalnych, zbierają dane o położeniu sąsiadów, oceniają otrzymane dane z pola walki i wnioski z oceny meldują szefowi sztabu lub dowódcy pułku. Przez techniczne środki łączności przekazują do batalionów decyzję dowódcy pułku oraz meldują do sztabu dywizji o położeniu wojsk i decyzjach dowódcy.

Szef sztabu pułku stale na podstawie meldunków ocenia przebieg walki i na żądanie dowódcy lub z własnej inicjatywy przedstawia swoje propozycje.

Dane o położeniu wojsk własnych i nieprzyjaciela melduje się do sztabu dywizji przez techniczne środki łączności względnie przez wysłanie pisemnego lub graficznego meldunku.

Meldunek bojowy opracowuje się w zasadzie w formie graficznej na mapie lub kalce technicznej. Winien on zawierać dokładne, sprawdzone dane o ważnej sytuacji lub wykonaniu zadania bojowego z określeniem położenia nieprzyjaciela, wojsk własnych, sąsiadów, decyzję dowódcy pułku oraz ewentualne prośby do dowódcy dywizji w związku z wytworzoną sytuacją.

Po przekazaniu pierwszej pozycji i nawiązaniu walki o drugą pozycję sztab pułku, powinien zmienić stanowisko dowodzenia w rejon byłej pierwszej pozycji nieprzyjaciela.

W tym celu szef sztabu analizuje czy poprzednio planowany rejon nadaje się do zmiany SD. O ile się nie nadaje wybiera nowy rejon i uzgadnia to z dowódcą pułku, następnie prosi szefa sztabu dywizji o zezwolenie zmiany stanowiska dowodzenia. Po uzyskaniu zgody wydaje wytyczne st.pom. d/s oper. do zmiany SD. O przybyciu na nowe miejsce należy natychmiast meldować szefowi sztabu dywizji.

Sztab pułku w toku walki wpływa na ciągłe zaopatrywanie pododdziałów pod względem materiałowo-technicznym oraz terminową ewakuację rannych i chorych.

W tym celu sztab pułku informuje kwatermistrza pułku o położeniu wojsk własnych i nieprzyjaciela, stratach i zdobyciach, stawia zadania w zakresie zaopatrzenia wojsk i ewakuacji rannych i chorych, kontroluje

stan materiałowo-techniczny, medyczne zabezpieczenie wojsk oraz przesunięcie urządzeń tyłowych.

W toku natarcia sztab winien zwrócić uwagę na zabezpieczenie ciągłości współdziałania wojsk i zabezpieczenia bojowego na polu walki. W tym celu sztab kontroluje wykonanie zadań bojowych, zabezpiecza ciągłą łączność z oddziałami, organizuje wzajemne wsparcie oddziałów ogniem i manewrem, na kierunku spodziewanego kontrataku.

4. Praca sztabu pułku w zakresie wprowadzenia do walki drugiego rzutu pułku.

W toku natarcia sztab dokładnie obserwuje wszelkie zmiany w działaniach wojsk nieprzyjaciela, ustala stosunek sił przed frontem i na skrzydłach, określa możliwość stawiania oporu przez nieprzyjaciela, uwzględniając możliwości dalszego natarcia pododdziałów własnych, nacierających w pierwszym rzucie i celowość wprowadzenia drugiego rzutu pułku do walki.

Przy wprowadzeniu do walki drugiego rzutu pułku - sztab powinien ustalić sposób zabezpieczenia skrzydeł i styków, sposób zabezpieczenia wprowadzenia do walki drugiego rzutu środkami ogniowymi pierwszego rzutu oraz zabezpieczenia rubieży wprowadzenia do walki drugiego rzutu przez pierwszy rzut pułku.

Sztab pułku z szefem artylerii ustala marszrutę przesunięcia i rejon nowych SC artylerii, wyznaczoną do zabezpieczenia wprowadzenia do walki drugiego rzutu, sposób i kolejność zajmowania zaplanowanych SC artylerii, czas zajęcia SC, sygnały wywołania, przerywania lub przesunięcia ognia, a także termin i sposoby wykonania nawały ogniowej, celem wsparcia drugiego rzutu w czasie wprowadzenia go do walki oraz odcinki i rubież do obezwładnienia na kierunku działania drugiego rzutu.

Decyzję dowódcy do wprowadzenia do walki drugiego rzutu oraz wszelkie przedsięwzięcia związane z zabezpieczeniem bojowym - sztab doprowadza do poszczególnych wykonawców zwłaszcza batalionów pierwszego rzutu w formie zarządzeń poprzez oficerów, sztabu, natomiast szefów rot i szefów wojsk i służb zawiadamia na miejscu, podając czas i rubież wprowadzenia do walki drugiego rzutu oraz jego zadanie, rejon ewentualnych uderzeń jądrowych, zadanie artylerii, pododdziałów inżynierskich i chemicznych,

Równocześnie sztab pułku winien powiadomić pododdziały pierwszego rzutu i szwadrony o miejscu, czasie i sposobie wprowadzenia do walki drugiego rzutu oraz jego zadaniach.

Na podstawie decyzji dowódcy sztab konkretyzuje zadania pododdziałów pierwszego rzutu odnośnie zabezpieczenia wprowadzenia do walki drugiego rzutu.

Równoległe ze stawianiem zadań - sztab winien doprowadzić do pododdziałów zadania i zarządzenia obrony przed bronią masowego rażenia celem zabezpieczenia wojsk przed uderzeniem broni jądrowej nieprzyjaciela. Stawiając zadania OPbmar - sztab winien zorganizować rozpoznanie rubieży wejścia do walki drugiego rzutu, zapewnić rozczłonkowanie ugrupowania bojowego pułku zabezpieczyć drogi przesunięcia drugiego rzutu oraz odwodów specjalnych.

W czasie wprowadzenia do walki drugiego rzutu sztab pułku poprzez wysłanie oficerów sztabu oraz poprzez obserwację dopilnowuje, by pierwszy rzut wsparł ogień i manewrem wprowadzenia do walki drugiego rzutu, zaś artyleria - wejścia do walki drugiego rzutu nawałą ogniową oraz by OPpanc na czas zajął wyznaczoną rubież.

Po wprowadzeniu do walki drugiego rzutu - sztab pułku zgodnie z decyzją dowódcy powinien przedstawić dowódcy możliwości odtworzenia odwodu ogólnego pułku.

5. Praca sztabu pułku w zakresie organizacji odparcia kontrataków nieprzyjaciela.

W wypadku zaistnienia zagrożenia przez kontratak odwodów nieprzyjaciela, sztab pułku powinien przedstawić wnioski dowódcy określając: jakimi siłami, skąd i kiedy nieprzyjaciel może wykonać kontratak i w związku z tym jakie siły należy wydzielić do jego odparcia i z jakiej rubieży najwygodniej jest odeprzeć kontratak nieprzyjaciela oraz w jaki sposób zorganizować współdziałanie i łączność z oddziałami wydzielonymi do odparcia kontrataku.

Z chwilą powzięcia decyzji przez dowódcę pułku do odparcia kontrataku - sztab pułku przekazuje ją wykonawcom w formie doraźnych zarządzeń oraz wzmacnia rozpoznanie.

Sztab pułku wspólnie z szefem artylerii i szefami służb podejmuje przedsięwzięcia, celem umocnienia opanowanych rubieży do odparcia kontrataków, oraz dalszego natarcia.

W tym celu określa z szefem artylerii sposób wykonania ognia artylerii celem odparcia kontrataku.

Z szefem saperów uzgadnia wykorzystanie odwodu inżynierskiego w czasie odparcia kontrataku i sposób współdziałania z OPpanc, natomiast z szefem zabezpieczenia chemicznego ustala sposób wykorzystania pododdziałów

chemicznych celem zabezpieczenia manewru wojsk oraz odparcia kontrataku nieprzyjaciela.

Zarządzenie związane z odparciem kontrataku sztab doprowadza do wykonawców z zasady przez radio.

Wysłani do przekazania zarządzeń oficerowie kontrolują na miejscu zajęcie wyznaczonych rubieży przez OPpanc, artylerię oraz pododdziały biorące udział w odparciu kontrataku oraz dopilnowują osiągnięcia na czas gotowości do odparcia kontrataku.

Organizując odparcie kontrataku - sztab pułku wspólnie z dcami dywizjonów artylerii winien zabezpieczyć przesunięcie na czas artylerii na nowe SO i wywołać ogień dla odparcia kontrataku.

Kontratak nieprzyjaciela będzie wsparty uderzeniami jądrowymi i w związku z tym przed sztabem pułku stoją następujące zadania:

- wzmocnienie obserwacji i rozpoznania promieniowania;
- zapewnienie szybkiej organizacji likwidacji skutków użycia broni masowego rażenia.

Po wykonaniu uderzeń jądrowych przez nieprzyjaciela sztab pułku ustala przez patrole dozometryczne skażone odcinki terenu ciężkimi promieniotwórczymi i zabezpiecza likwidację skutków napadu jądrowego.

6. Praca sztabu pułku podczas organizacji i prowadzenia pościgu.

W toku walki w głębi obrony nieprzyjaciela sztab powinien dokładnie śledzić zachowanie się nieprzyjaciela, ustalić zmiany w jego położeniu, na czas wykryć moment przejścia wojsk npla do odwrotu. Wszystkie te dane po ich ocenie oficerowie sztabu winni natychmiast meldować dowódcy, a szef sztabu przedstawić propozycje, odnośnie przejścia wojsk do pościgu.

Decyzję dowódcy do pościgu sztab natychmiast doprowadza do wykonawców, kontroluje jej wykonanie oraz melduje o tym do sztabu dywizji. W toku pościgu sztab organizuje ciągłe rozpoznanie w celu wykrycia głównych kierunków wycofania się nieprzyjaciela, przypuszczalnych rubieży stawiania oporu oraz podejścia nowych odwodów z głębi jego obrony. Sztab w tym okresie zwraca szczególną uwagę na rozpoznanie skrzydeł, celem niedopuszczenia do niespodziewanego uderzenia nieprzyjaciela. W tym celu sztab pułku winien postawić organom rozpoznawczym dodatkowe zadania w zakresie ustalenia kierunku wycofania nieprzyjaciela oraz prawdopodobne nowe rubieże oporu.

Współdziałanie oddziałów w czasie pościgu organizuje się bez sporządzenia jakiegokolwiek dokumentów, a jedynie na podstawie bezpośredniego uzgodnienia działań. Stawianie zadań dodatkowych w toku walki odbywa

się przez osobisty kontakt z dowódcami pododdziałów oraz wysłanie oficerów sztabu.

W końcu dnia walki przed dowódcą i sztabem wynikają zadania związane z zaopatrzeniem wojsk, uzupełnieniem strat, postawieniem zadań wojskom na dzień następny, odtworzeniem drugiego rzutu /odwołu/, zabezpieczeniem bojowym działania oraz organizacją współdziałania i przegrupowania.

Natarcie pułku rozpoczęte w dzień nie powinno być przerwane, w nocy, co wymaga od sztabu pułku, by jeszcze w ciągu dnia przygotować pododdziały przeznaczone do działań nocnych zapewniając w ten sposób warunki zachowania ciągłości działań.

Należy niedopuszczać do umocnienia kolejnej rubieży przez nieprzyjaciela i jednocześnie stworzyć wojskom własnym dogodne warunki do natarcia w dniu następnym.

OPRACOWAŁ
ADJUNKT KAT.TO i SZT.OPER.

SPRAWDZIŁ
ZCA SZEFA KATEDRY TO i SZT.OPER.

płk dypl. M. JANKOWSKI

płk dypl. ZIELIŃSKI

Odbito 100 egz.

Egz.nr 1-100 bibl.tajna

Wyk.płk JANKOWSKI

Druk.K.L.

Nr.ks.2052/WN

kor.Sz.W. i Ł.T.